

REKTOR LOTTE BÜCHERTS TALE TIL DIMITTENDERNE

”Kl. 20.20 Spise – husk C-vitaminer

Kl. 20.30 Læse dansk

Kl. 23.30 Sov så

Kl.05.00 Løb

Kl. 06.00 Husk betablokker

Josephine havde planlagt alt. Hvert døgn, hver time, hvert minut. Der er ingen tid at spille, for hun har en plan. Hun skal have topkarakterer, så hun kan starte på jurastudiet efter sommerferien. Hun skal dyrke daglig motion, så hun ikke bliver tyk. Hun skal med til arrangementer, så Miriam og de andre fra gymnasieklassen synes, at hun er en festabe. Hun skal være sexet og ses dagligt med Oliver, så han ikke slår op med hende. Hun skal være konstant tilgængelig på de sociale medier. Og så skal hun for alt i verden huske at spise betablokkere og forsøge at sove om natten, så hun kan klare det hele.”

Kære Studenter – jeg ved ikke om I blev lige så stakåndede og forpustede som jeg blev, da jeg læste citatet højt.

Josephine er fiktion og er hovedpersonen i Ditte Wieses ungdomsroman ” Og så drukner jeg.... ” som netop er udkommet. Josephine er et billede på mange af jer som sidder her på Slagelse Gymnasium i dag med smil på læben, studenterhuen på hovedet og om et øjeblik med eksamensbeviset i hånden. Josephine er et billede på det forventningspres som mange af jer oplever hver evig eneste dag. Godt nok er Josephine og hendes liv fiktion men ikke desto mindre så viser en undersøgelse, at 55 pct. af gymnasieeleverne er lige så stressede som den mest stressede femtedel af den voksne befolkning. Der udskrives årligt hundredvis af betablokkere til gymnasieelever, som får medicin for at dulme eksamensangsten og presset fra lærere og kammerater i klasserne. Antallet af børn og unge med angst- eller depressionsdiagnoser er tredoblet over de seneste ti år. Uddannelses- og Forskningsministeriet udgav i marts 2019 en undersøgelse som viser, at næsten hver femte studerende på de videregående uddannelser altid eller ofte har stærke stresssymptomer i forbindelse med deres dagligdag på studiet. Mere end 100000 studerende har deltaget i undersøgelsen.

Og tager vi et kig på vores egen elevtrivselsundersøgelse som blev udarbejdet i vinteren 2018, så føler to ud af tre af skolens elever sig pressede af lektier, karakterer samt af egne krav og forventninger til skolearbejdet.

Vores elevtrivselsundersøgelse passer fuldstændig sammen med landets øvrige gymnasiers hvor det også er to ud af tre elever der føler som I gør.

I sidste uge udkom Dansk Ungdoms Fællesråd med en undersøgelse, der hedder ”Det gode Ungdomsliv”. Man har spurgt 1500 unge mellem 16 og 29 år, om hvad der er et godt ungdomsliv. Det glædelig ved denne undersøgelse er, at flertallet af unge har det godt og det ser I også ud til at have, men der er et bump på vejen og det er præstations-kulturen. Ifølge denne undersøgelse så

svarer to ud af tre unge, at selvom de synes de har et godt liv, så mistrives de fordi de altid skal præstere og fordi der er forventninger til dem fra venner, familie, fritidsaktiviteter, sociale medier, udseende samt ikke mindst uddannelse, arbejde og sidst men ikke mindst frygten for at vælge forkert i livet.

Så igen to ud tre. To ud tre - I sidder også herinde i Idrætshallen på Slagelse Gymnasium i dag.

Det har altid været svært at være ung. Det var det også for 37 år siden, da jeg blev student. Det sociale liv var svært. Selvom de sociale medier den gang ikke var en del af hverdagen, så gjaldt det stadig om at se godt ud og gå i det rigtige tøj. Være sjov til festerne og være dygtig i skolen.

Jeg tror, at det som har forandret sig fra den gang til i dag er, at alle – særligt vores politikere- hele tiden taler om uddannelse og karriere og alle de muligheder I har. I er vokset op med nationale tests, PISA-undersøgelser, uddannelsesparathedsvurderinger og karakterræs. I er altid blevet målt og vejet. I har været udsat for en usund præstationskultur som desværre præger hele vores skolesystem. I dag forventes det allerede i 6. klasse, at man ved, hvad man vil arbejde med når man bliver voksen. I 6.klasse begynder man at skulle tage stilling til hvilken ungdomsuddannelse man skal på, og om man overhovedet er egnet til det. Det er jo fuldstændig grotesk, at man som 12-årig skal tage stilling til, hvad man vil være, når man bliver stor, og hvilke fag man er særligt disponeret for.

Den netop nydannede regering har lovet af både uddannelsesparathedsvurderinger, test og karakterræs vil blive fjernet. Det kan vi så glæde os over for den kommende generation af unge men det hjælper jo ikke jer.

Til trods for pres og angst for at vælge forkert, så skal I huske på, at det at blive student er en festdag. Det er en skillelinje i jeres liv at blive student. Det føles måske ikke sådan lige nu men indtil i dag har hele jeres liv været lagt i faste rammer. Når man tager en eksamen, så er læringen sat i system. Når I træder ud ad hovedindgangen på Slagelse Gymnasium om et øjeblik, så er der ikke længere nogen der bestemmer, hvad tid I skal møde og at I skal komme til tiden, hvilken bog I skal læse, hvilken opgave der skal afleveres eller hvad I overhovedet skal. Fremtiden og friheden ligger foran jer og I forvalter begge dele selv. I vælger, hvad I vil. Man kan sige, at I skal designe jeres eget pensum resten af livet.

Det kan naturligvis være angstprovokerende og skræmmende. Det er dog ikke anderledes end i de græske tragedier eller hos Shakespeare, hvor hovedpersonen altid er i vildrede og ikke kan finde vej. Det er fordi man skal tabe sig selv for at kunne finde sig selv igen. Søren Kierkegaard siger det så præcist: " At vove er at miste fodfæstet for en tid. Ikke at vove er at miste sig selv. " I skal vove at kaste jer ud i det ukendte og forsøge at gennemføre jeres drømme og ikke lade omverdenen – jeres familie, venner, kæresten – beslutte for jer, hvad I skal. I må ikke føle jer pressede til at gøre noget som I ikke har lyst til blot fordi det forventes af jer. Det er jeres liv. Det vil jo være død ærgerligt at vågne op en morgen som 45-årig for at finde ud af, at man laver det helt forkerte, når man egentlig hellere ville have boet på Samsø for at dyrke kartofler i stedet for at stå op kl. 6 om morgenen, sidde i kø i myldretrafikken. Komme sent hjem fra arbejde, lave aftensmad og så gå seng. Hvilket er rigtig fint, når man laver det rigtige.

I har gennemgået en enorm udvikling mens I har gået på Slagelse Gymnasium. I er alle blevet fagligt dygtigere i alle de fag I kendte i forvejen fra folkeskolen. I har mødt lærere som har udfordret jer. Som har troet på jer. Som har brændt for at undervise jer og gøre en forskel for jer. Måske vælger nogle af jer endda at læse videre inden for et fagområde, hvor I har mødt en lærer som har inspireret jer på en helt særlig måde. I har mødt nye mennesker i jeres klasser, på jeres valghold, i frikvartererne og gennem venner. Mennesker som på den ene eller anden måde er blevet en del af jeres liv og som har påvirket jer og som har været med til at gøre jer til dem i er i dag – de dejligste unge mennesker. I skal også huske at glæde jer over, at gymnasietiden faktisk er det eneste tidspunkt i ens liv hvor man får mulighed for at stifte bekendtskab med fag som man ikke anede eksisterede, og som I derfor ikke vidste kunne være med til at udvide jeres bevidsthed. En stor del af almindannelsen i den uddannelse I netop har afsluttet, handler om at gøre jer nysgerrige men almindannelse handler også om at give jer holdninger og værdier samt lære jer at være kritiske og tage stilling.

Det er den viden og de kompetencer I skal tage med jer fra Slagelse Gymnasium, når I skal ud finde jer selv. Finde ud af hvem I er, hvad I står for samt hvilke værdier I bærer på for så bliver det nemmere at finde vej i livet. For det I skal huske på er, at det er jo ikke kun når I skal vælge uddannelse og karriere, at det handler om vælge, hvem I gerne vil være, og hvilken forskel I vil gøre. Det er jo hele jeres liv det handler om. Brug hjertet. Find ud af hvad I brænder for. Når man brænder for noget, begynder tilværelsen at give rigtig meget mening, og man bliver dygtig til det man brænder for.

Fremtidsforsker Anne Skare Nielsen har på et tidspunkt udtalt: ” *At det ikke nødvendigvis er studenterne med det højeste karaktergennemsnit, der kommer til at klare sig godt i fremtidens samfund. Eller dem som vælger den rigtige videregående uddannelse i første hug. Den helt afgørende kompetence er, at man kan fordybe sig og blive rigtig god til en enkelt ting. At være dygtig til noget, handler ikke om at man har fået gode karakterer. Eller om at være specialist. Dygtige og dedikerede mennesker følger en formel, der handler om teknik, metode og vedholdenhed.*”

Dedikation og vedholdenhed er lig med dygtighed. Disse tre går hånd i hånd med nysgerrigheden, for I bliver nødt til hele tiden at være søgende i forhold til, hvad det er, I virkelig brænder for og hvor I drømmer om at gøre en forskel.

Så derfor er mit råd til jer, at nu skal I tage og slappe af og gå ud at møde den verden som ligger uden for gymnasiets porte. Find et arbejde og find ud af, hvordan man begår sig på en arbejdsplads og lær. Tag ud at rejse. Mød fremmede kulturer. Lær deres sprog. Vær nysgerrige ude i verden. Stil spørgsmål og lær. Lås fordommene inde i jeres klædeskab inden I tager afsted. Hold fri. Nyd I ikke skal have dårlig samvittighed over opgaver, der skal afleveres og lektier der skal læses. Nyd at I ikke behøver at bekymre jer.

Gå ud og brug det I har lært på Slagelse Gymnasium. I er dygtige til at samarbejde og dele jeres viden med hinanden. I er fantasifulde og iverige. Det ved jeg for jeg har oplevet så mange af jer i undervisningen, i udvalgsarbejdet, i Gnisten, i facebookredaktionen og ikke mindst i

skolekomedien. Vi har arbejdet med at gøre jer nysgerrige gennem den undervisning I har modtaget.

Verden ligger for jeres fødder, så vær ikke bange for at vælge. Vær ikke bange for at vælge forkert. Valg er ikke endegyldige. Måske det I synes er et forkert valg, bringer jer et sted hen som I ikke havde forestillet jer. Husk at "*Fremtiden er et land, vi ikke har noget kort over.*" har jeg en gang hørt en sige, som jeg ikke kan huske hvem er.

STX og HF åbner døre – gå ikke i panik. En eksamen med 9 i snit giver jer adgang til 89% af alle uddannelser. En eksamen med et gennemsnit på 7 åbner dørene for 75% af alle videregående uddannelse og et gennemsnit på 2,0 giver adgang til over 400 forskellige videregående uddannelser.

Så uanset hvilket eksamensbevis, der ligger i jeres kuvert om lidt, så er der noget til jer alle der ude på den anden side af gymnasiet.

I skal lige høre, hvordan det gik med Josephine til studentereksamen. Hun går i sort, da hun skal op i engelsk og får 02. Hun har spist betablokker og forberedt sig dag og nat uden at sove men da hun endelig sidder i eksamenslokalet, så kan hun intet huske. Hun får 02 og det er jo slet ikke godt nok. Hun søger ind på jura som hun drømmer om, og en måned efter får hun svar på, at hun er kommet ind. Hun bliver overhovedet ikke glad og hun takker nej til pladsen. Det er ikke det hun vil. Hun er holdt op med at planlægge hvert minut af sit liv og Hun er endelig blevet glad og fri.

Kære Studenter

Fat mod. Læg frygten væk. Mød verden med oprejst pande. Vær stolte – I har netop taget en rigtig svær uddannelse og I har gennemført den. Tro på jer selv. I kan meget mere end I forestiller jer. Prøv jer selv og livet af. Vov noget. Når I skal vælge, så vælg med hjertet og med hovedet – vælg det som I brænder for uanset hvad jeres nærmeste siger. Vær jer selv. Stå fast på jeres værdier og gå ud og gør en forskel i verden. Det har I potentiale til alle sammen for I kan tænke kritisk og tage stilling og I ved, at man skal tage ansvar og respektere andre. Kæmp for jer selv, for fællesskabet og for det samfund som I skal føre videre. I kan – det har I vist og det forpligter.

Rigtig hjertelig tillykke med eksamen og held og lykke med jeres valg i livet.

Hermed dimitterer jeg jer som studenter fra Slagelse Gymnasium 2019.